

Kun mere samarbejde kan udløse mere cirkulær økonomi i landbruget

Af Karen Jørgensen, Alice Thoft Christensen og Søren Bisp - konsulenter i landbrugets videnshus SEGES

Danske landmænd er historisk gode til udnyttelse af ressourcer og materialer, men EU vil have turbo på for at gøre landbruget endnu dygtigere. En løsning kan være mere cirkulær økonomi, og nøgleordet er mere samarbejde, lyder det fra SEGES.

Du gøder med gylle eller med asken fra afbrænding af halm på fjernvarmen. Du le-

Ugens læserbreve

LandbrugsAvisens debat redigeres af Landbrug&Fødevarers kommunikationsafdeling. Indlæg sendes til debat@lf.dk

Maksimal længde på debatindlæg er 2.500 tegn inkl. mellemrum. Vi forbeholder os ret til at forkorte indlæg

jer mejetærsker efter behov og reparerer din gamle traktor så den holder endnu længere. Du fodrer med masken fra bryggerierne, og kører kartoffelsaft tilbage på markerne. Du leverer biomasse til biogas og bruger gamle dæk til at holde presenninger nede. Og måske har du malkekvæg og recirkulerer varme fra køleanlægget.

Alt dette er eksempler på cirkulær økonomi. Cirkulær økonomi dækker over at fastholde funktionalitet og værdi i ressourcer og materialer længst muligt. At undgå "smid væk" og i stedet opsøge "genbrug og videreanvendelse". En nødvendig version af en fornuftig og økonomisk husholdning.

Tre grunde til at tænke cirkulært

Der er især tre grunde til, at du som landmand bør interessere dig for cirkulær økonomi:

For det første kan der være

muligheder i bedre kapacitetsudnyttelse og genbrug af materialer fra bedriften på nye eller bedre måder. Dette holder produktionsudstyret velfungerende i længere tid, hvormed cirkulær økonomi kan styrke omkostningsstrukturen i virksomheden og samtidig mindske ressourcetræk og påvirkning af klima og miljø.

For det andet kan du være med til at skabe og måske selv være en del af nye værdikæder. Det kan være muligheder omkring brug af græs (protein, fiber, energi m.m.), ny teknologianvendelse og brug af data der for eksempel kan mindske fødevaretab. Det kan måske være bedre brug af sidestrømme til energi og/eller biomaterialer, eller måske en helt ny model for forebyggelse og håndtering af plastaffald.

For det tredje vedtog EU-Parlamentet sidste år en handlingsplan for cirkulær økonomi, som betyder flere regler for genbrug og bindende mål

for materialebrug og forbrug i blandt andet landbruget. Dermed er der god grund til allerede nu at udforske og forstå cirkulær økonomi for et bedre klima og en bedre forretning.

Landmænd har godt udgangspunkt

Heldigvis har du i lighed med resten af de danske landmænd et godt udgangspunkt for at arbejde mere cirkulært. Det skyldes, at dansk landbrug historisk set er særdeles gode til at anvende ressourcer og materialer fra bedrifterne, så mindst muligt går til spilde. Tænk bare videre fra de allerede nævnte eksempler. Men hvordan kan vi gøre endnu mere?

En stor udfordring er, at der mangler viden om hvilke konkrete tiltag for cirkulær økonomi i landbruget, der har en reel miljøeffekt, er teknologisk mulige og udgør en levedygtig forretning.

Forskellige typer landbrug

Den manglende viden er baggrunden for, at SEGES med hjælp fra Teknologisk Institut

nu er i gang med at analysere forskellige typer af landbrug for deres ressourcer og materialer, der flyder gennem virksomheden. Der er ikke meget at hente på selve gården, tør vi godt sige!

I den sammenhæng gennemfører vi også møder og workshops med virksomheder, brancheorganisationer og styrelser. Vi diskuterer eksempelvis nye samarbejder for bedre håndtering af landbrugsplast og øget brug af plantefibre fra foder- og fødevareproduktion.

Mere samarbejde

At arbejde systematisk med cirkulær økonomi er nyt for landbruget, og vi er i ukendt land – og det er landbrugets samarbejdspartnere også. Tilbage i juni gennemførte vi en workshop om cirkulær økonomi, forretning og klima, og en helt klar konklusion fra deltagerne er, at der skal samarbejdes mere på tværs af brancher og styrelser, hvis vi skal rykke os i den rigtige retning.

Det er samarbejde om alt fra rettidig lovgivning over

retvisende affaldsdata til teknologiadækning for biomaterialer, ny forretning for sidestrømme til konsumafgrøder, målrettet forskning i enzymer og bakterier og ikke mindst design for produkters levetidsforlængelse.

For mulighederne er reelle. Men det er nødvendigt, at vi arbejder åbent og hurtigt sammen for at finde endnu bedre løsninger – i eksisterende værdikæder og måske i helt nye samarbejder.

Vil du spørge ind hos dine leverandører og kunder for mere samarbejde for cirkulær økonomi?